

DANIEL SMITH

**RAZMIŠLJATI
KAO
SHERLOCK**

**POBOLJŠAJTE MOĆ OPAŽANJA,
PAMĆENJA I ZAKLJUČIVANJA**

**RAZMIŠLJATI
KAO
SHERLOCK**

Za Rosie — savršenu ženu

**RAZMIŠLJATI
KAO
SHERLOCK**

Daniel Smith

Nakladnik
Opus Gradna j. d. o. o.
Zagreb

Naslov izvornika
Daniel Smith
How to Think Like Sherlock
First published in Great Britain in 2012 by
Michael O'Mara Books Limited
9 Lion Yard
Tremadoc Road
London SW4 7NQ

Copyright © Michael O'Mara Books Limited 2012
Copyright © za hrvatsko izdanje Opus Gradna j. d. o. o. 2014
Sva prava pridržana. Ni jedan dio ove knjige ne smije se koristiti
bez dozvole nositelja autorskih prava.

Prijevod: *Maja Pleslić i Martina Perić*
Urednik: *Mladen Janković*
Dizajn naslovnice: *www.lucystephens.co.uk*
Ilustracije: *Aubrey Smith*
Grafički dizajn: *Dave Crook*

Tisak: Grafomark d. o. o.,
Zagreb, srpanj 2014.

ISBN 978-953-5797-1-1-1
CIP zapis dostupan u računalnome katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 880221

SADRŽAJ

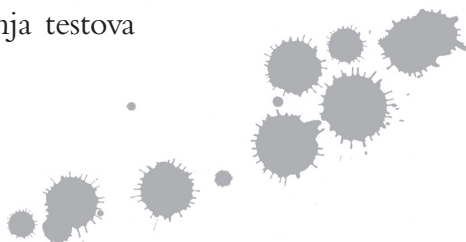
Uvod	9
I. Priprema uma	15
Kako razumjeti Sherlocka	15
Imate li takvu osobnost	20
Kako postići okretnost uma	23
Pozorno promatrajte svijet oko sebe	32
Osluškujte	35
Čitanje između redaka	42
Držite um otvorenim	51
Lateralno mišljenje	54
Mudro birajte prijatelje	62
Prihvatanje sreće	65
Učite iz svojih pogrešaka	68

Održavanje pozornosti	70
Logika i dedukcija	75
Poboljšajte svoju sposobnost zaključivanja	84
Logičke vježbe i vježbe zaključivanja	92

II. Izgradite temelj za znanje 97

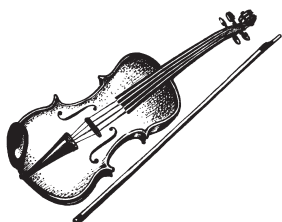
Upoznajte svoj predmet	97
Pribavljanje činjenica	106
Čitanje znakova	114
Stavite karte na stol	123
Ovladavanje vještinom prerađivanja	128
Dešifriranje	134
Filtriranje informacija	144
Poboljšajte pamćenje	152
Šetnja ulicom sjećanja	160
Zaključno	165

Rješenja testova	171
------------------	-----

Uvod

Nešto se neobično dogodilo u posljednjih nekoliko godina. Sherlock Holmes — konvencionalan, hladan, aseksualan detektiv koji se kretao prljavim londonskim ulicama krajem devetnaestoga i početkom dvadesetoga stoljeća — postao je odjednom *cool*.

Hollywood ga (u izvedbi Roberta Downeya Jr.) prikazuje kao žilava tipa, spretna u uličnim borbama, pa čak i zabavna. U međuvremenu u BBC-jevoj adaptaciji, s Benedictom Cumberbatchom u glavnoj ulozi, Holmes postaje hirovit lik, čas mrzovoljan, čas manijakalan. Cumberbatchov je Holmes utjelovljenje neke štreberske seksepilnosti.

Mi koji smo još kao djeca zavojljeli priče o Holmesu i koji smo rasli očarani vjernim prikazom njegova lika u sjajnoj glumačkoj interpretaciji Jeremyja Bretta, takvim smo promjenama prilično iznenađeni. Godinama je bezosjećajni svijet s prijezirnim čuđenjem gledao na to obožavanje Sherlocka Holmesa koje se njegovalo u istaknutoj premda malenoj zajednici njegovih poklonika.

Kako je Sherlock Holmes postigao svoj novi uzvišeni položaj? Nema sumnje da postoji više razloga, ali zasigurno njegova najveća privlačnost leži u tome što je tako prokleta pametan. U svijetu u kojemu nas hrane dosadnim TV *realitijima* i zamornim kreveljenjem raznih *celebritija*, Holmesovi intelektualni pothvati i njegova zahtjevna i višeslojna psihologija postali su zanimljiviji no ikad dosad.

Holmes je bio svjestan svoje genijalnosti: »Nema čovjeka koji je svojim istraživanjem i prirodnim talentom pridonio više u otkrivanju zločina od mene«, sjajno je ustvrdio. Oni koji su svjedočili njegovim podvizima iz prve ruke prozvali su ga »čarobnjakom i vračem«, ističući njegove »moći koje nadilaze obična čovjeka«.

Holmes je nevoljko dijelio svoje tajne, objašnjavajući: »Vi znate da mađioničar gubi vjerodostojnost kad otkrije trik i ako vam posve razotkrijem svoje metode, zaključit ćete kako sam ja zapravo sasvim obična individua.« Pa čak i ako je ponešto znanja podijelio s drugima, nije imao pretjerane vjere u to da oni uistinu razumiju njegove metode: »Ta što mari javnost, velik dio javnosti bez dara zapažanja, koja nije u stanju prepoznati tkalca po njegovim batićima ili slagara po njegovu lijevom palcu, za fine nijanse analize i zaključivanja!«

Dakako da takve ne zanima ovakva knjiga. Na stranicama koje slijede proučit ćemo na zabavan, ali sveobuhvatan način, psihi, mentalne vježbe i istražne tehnike najvećega svjetskog detektiva. Svako poglavlje uključuje materijal iz originalnih priča o Holmesu, zajedno sa svim vrstama informacija, savjeta i sugestija koje će vam pomoći da mu postanete nalik. Brojni testovi i razne druge mentalne vježbe vodit će vas sigurno do cilja.

Nije nužno da se u životu želite baviti otkrivanjem kriminalaca kako biste imali koristi od ove

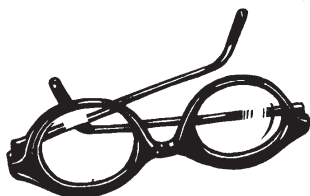
knjige. Holmesove vještine mogu se primijeniti u svim područjima života. Svatko će imati koristi od usavršavanja mentalnih sposobnosti, povećanja memorijskih kapaciteta i razumijevanja govora tijela.

Čitajte pažljivo i naučite svaku lekciju. I upamtite Holmesove riječi: »Čovjek treba opremiti svoje malo potkrovlje u mozgu samo nužnim namještajem, a ostalo prebaciti u ostavu i upotrebljavati prema potrebi.«

I.

Priprema uma

Kako razumjeti Sherlocka

»Ja se igram radi igre same.«

THE ADVENTURE OF THE BRUCE-PARTINGTON PLANS

Stari dobri Sherlock godinama je bio na glasu kao nedruštven, bezosjećajan tip pakosna jezika. Takav opis nije posve neopravdan. Čak ga je i odani Watson — u jednom od svojih zlovoljnjih trenutaka — opisao kao »mozak bez srca kojemu manjka toliko ljudske suosjećajnosti koliko je superioran u inteligenciji«. Jednom drugom zgodom, puno pribraniji, Watson ga

je nazvao »najboljim i najmudrijim čovjekom od svih koje je upoznao«.

Zapravo, Holmes je negdje između tih dvaju opisa. Obični mu je, svakodnevni svijet uglavnom dosadan, zbog čega ostavlja dojam distancirana, nezainteresirana, pa čak i bešćutna čovjeka. To je loša strana njegove stalne potrage za uzbuđenjem, za neobičnim, za onom vrstom problema koje može riješiti jedino njegov briljantni um.

»Znam, dragi moj Watsone«, ustvrdio je Holmes u *The Red-Headed League*, »da vi dijelite moju ljubav prema svemu onome što je neobično i izvan pravila i jednoličnosti svakodnevnoga života«. Ta ga je želja da nadvlada dosadu svakodnevice kojiput vodila naprijed i davala mu krila, a kojiput je zbog nje tonuo u mračna i depresivna raspoloženja.

Ono u što nema sumnje jest činjenica da je Veliki Detektiv u svaki slučaj ulazio bezrezervno, riskirajući vlastiti život kako bi postigao krajnji cilj: otkrivanje najgorih zločinačkih umova njegova doba. Holmes je zbog posla često stavljao život na kocku, ali to je i ispunjavalo njegovu duboku potrebu za intelektual-

nim izazovima i adrenalinskim uzbuđenjima od kojih zastaje dah. Razmotrimo primjerice sljedeći ulomak iz priče *The Boscombe Valley Mystery* koji izvrsno opisuje kako Holmesa obuzima uzbuđenje zbog nova slučaja.

Sherlock Holmes sasvim se izmijenio kad je naišao na trag. Ljudi koji su ga znali kao šutljiva mislioca i logičara iz Baker Streeta sada ga ne bi prepoznali. Lice mu se zažarilo i potamnijelo. Obrve su mu se razvukle u dvije neprijazne crne crte, a iz dubine očiju dopirao je hladan metalni sjaj. Lice se objesilo, ramena pognula, usne stisnule, a žile iskočile kao uzice biča na njegovu dugu i mišićavu vratu. Nosnice su mu se raširile u animalnoj strasti prema lovu, a um je bio toliko usredotočen na sadržaj pred njim da tuđe pitanje ili opasku ne bi čuo ili bi, u najboljem slučaju, samo nešto kratko uzvratio.

No, puno je bilo i raspoloženja posve oprečna takvim trenucima zanosa. U nedostatku odgovarajućeg slučaja koji bi mu okrijepio dušu Holmes je pokazivao tipične znakove depresije i pribjegavao lošim navikama poput uživanja kokaina kako bi dao oduška svojoj energiji. »Katkad sam tako potišten«, rekao je Watsonu u pripovijesti *A Study in Scarlet*, »da cijelog dana ne progovorim ni riječ. Nemojte misliti da sam mrzovoljan kad sam takav. Samo me pustite na miru i sve će brzo proći.«

Jednako je bio destruktivan kad bi se suočio s kakvom neriješenom zagonetkom. Watson navodi kako bi Holmes u takvim prilikama »danima, ili čak tjednima, bez ikakva odmora preokretao i preslagivao činjenice, promatrajući ih iz svih mogućih kutova, sve dok ne bi dokučio smisao ili se pak uvjerio u to da ne raspolaže dovoljnim brojem podataka«. Da je kojim slučajem bio poklonik natpisa kakve se često viđa u kojekakvim uredima, mogao ga je staviti i na svoj radni stol u 221B Baker Streetu: »Ne trebate biti ljudi da biste radili ovdje. Ali to pomaže!«

Sve to govori da Holmes nije bio jednostavan

čovjek i da putovanje njegovim intelektualnim tragom nije za malodušne. Holmes je tako postupao jer nije imao izbora — upravo ga je to činilo osebujnim. Njega je određivala predanost radu. O tome aludira na jednomu mjestu u kratkoj priči *A Study in Scarlet*: »Postoji crvena nit umorstva koja se provlači kroz bezbojno klupko života i naša je dužnost to razmrsiti, izdvojiti je i istražiti svaki njezin milimetar.« Zato Watson zaključuje da on »živi poput svih velikih umjetnika radi umjetnosti same«.

